

HONDARRIBIA

Fernando de la Hera

AKTIBIDEA

Azaleko Argazkia: Fernando de la Hera

- 2 - BOTIKAK
- 3 - HERRI GIROA
- 12- ERREPORTAIA
- 15- PUBLIZITATEA
- 16- SAN MARTIN-en TXOKOA
- 19- BORDARI-SATARKA LEHIAKETA
- 24- TXISTE GRAFIKOEN LEHIAKETA
- 25- GAZTE INFORMAZIO BULEGOA
- 26- DENBORAPASA
- 27- TELEFONOAK
- 28- GANBARAKO KUTXA MIATZEN
- 29- LEHIAKETA
- 30- HOROSKOPOA
- 31- DEMOGRAFIA

Argitaratzailea

Euskara Azpibatzerdea

eta Erredakzioa:

Inaxio Nogeras

Publizitatea:

Beñat Muñoz

Kolaboratzaileak:

Juan San Martin,

Koldo Ortega

Imanol Carballo

Miren Salaberria

Estibalitz de la Fuente

Inprimategia, Fotokonposizioa eta Maketazioa:

Ondarribi Inprimategia

Minasoroeta, 21

Tel.: 943 642 122 - Fax: 943 641 157

E-mail: ondarribi@clientes.euskaltel.es

20280 HONDARRIBIA

Legezko gordailua: S.S. 122/86

HONDARRIBIAK ez du bere gain hartzen
aldizkarian adierazitako esanen
eta eritzien ondorioak.

OHARRAK

TXANDAKO BOTIKAK URTARRILAN

7 ALMAJANO (Mendelu Auzoa)	943 64 00 68
14 ALAMEDA (Damarri)	943 64 57 98
19 ALMAJANO (Mendelu Auzoa)	943 64 00 68
21 ERAUSKIN (San Pedro, 28)	943 64 10 18
28 IRAOLA (San Pedro, 5)	943 64 10 27

TXANDAKO OKINDEGIAK URTARRILEAN

7 GARMENDIA (Portuan)	943 64 11 36
14 MARTINEZ (Kale Nagusia)	943 64 12 12
19 ARRATIBEL (Mendelu Auzoa)	943 64 19 75
21 GARMENDIA (Portuan)	943 64 11 36
28 MARTINEZ (Kale Nagusia)	943 64 12 12

EUSKAL MEZAK

Astegunetan arratsaldeko 7etan Portuko Elizan
Larunbatetan arratsaldeko 7'30tan Portuko Elizan

IGANDETAN

Goizeko 8'30etan Betherram-en
Goizeko 9etan Amuten
Goizeko 9'30tan Guadalupen
Goizeko 11etan Portuko Elizan

Jasokunde eta Sagarrondoko Andre Mariaren
Parrokia: Tel. 943 642165

3

HERRI GIROA

HONDARRIBIA/98

HONDARRIBIA ETA IRUNEK SASKIBALOI TALDE BATERATUA IZANGO DUTE

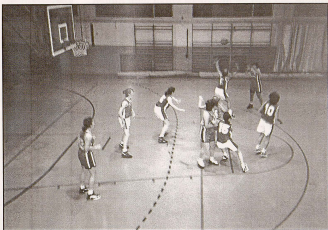
Hondarribiko Udaletxean pasatako otsailaren 3an eginiko ekitaldi batean aurkeztu zenaren ondorio bezala, Hondarribia eta Irunek saskibaloia talde bakarra izango dute datorren denboraldian. «Txingudi Saskibaloia» izango da bere izena, eta aspaldian gure eskualdean beharrezkotzat jotzen zen elkartzea errealitate bihurtu da horrela.

Ekitaldian presente egon ziren bi taldeetako presidentek, Nieves Alza Hondarribikoatik eta Santi San Segundo Irungo Taldetik, bi hirietako Alkateak, Kiroletako Zinegotziak, eta baita Foru Aldundiko Gazteria eta Kiroletako zuzendaria den Miguel Buen ere. Denek bi taldeak zoriondu zituzten, eta baita berauek eta Udalek eginiko esfortzua ere. Udaletxe bakoitzak bi milioi pezetetako laguntza emango dio taldeari, eta hortaz gain, Kirolgi Fundazioak ere laguntza ekonomikoa ematen jarraituko du, talde hau aukeratu du emakumezkoen saskibaloia erakusle bezala.

Bi saskibaloia talde talde hauen urte askotako lanak erro sakonak egin ditu Bidasoa eskualdean. Bien arteko batura eginda, 280 bazkide eta 115 federazio-

lizentzia daude. Emakumezkoen saskibaloia indartzeko lan handia egin duen jendea da bi talde hauen barnean dagoena.

Oraindik ezin da jakin non jokatuko duten, zenbat kategoria egongo diren... Datozen hilabeteetan bi taldeen arteko zuzendariak egin beharreko lana da hori. Dena den, datorren urteari begira arazo guztiak konponduta geratuko dira, eta gure eskualdean emakumezkoen saskibaloia talde bakarra izango dugu, Euskal Herriko lehen taldea hain zuzen ere.

«Txingudi Saskibaloia» izango da talde berriaren izena

HEMENDIK AURRERA "HONDARRIBIA" ALDIZKARIA ZURE ETXEAN DOHAINIK JASO NAHI BADUZU, BETE EZAZU HARPIDETZA-TXARTEL HAU ETA ERAMAN UDALETXEKO EUSKARA ZERBITZURA.

HARPIDETZA TXARTELA

Izen-deiturak

Helbidea

Herria

SINTESI-DROGEN AURKA LAU UDALETXE BATU DIRA

Duela egun batzuk bildu ziren Hondarribia, Irun, Pasaia eta Errenteriako Udalak gazteen artean sintesi-drogei buruzko informazioa ahalik eta gehien zabaltzeko asmotan. Gaur egungo gizartean hainbeste min egiten duten droga hauen ondorio kaltegarriak azaldu nahi izan dituzte triptiko batean. Era labur batean drogek gure gizartean daukaten ondorio suntsitzaila adierazten digute, eta hori da gizarteari eman nahi dioten mezua.

Triptikoak dakarren mezua hona ekarrita, sintesi-droga hauek ez dute landatze prozesu baten beharrik, eta soilik produktu kimikoak behar dituzte. Oso laborategi arruntetan egiten dira, eta ez dute profesional oso gaituen beharrik. Legez kanpoko gure merkatuan dauden sintesi-droga hauen hitzegiterakoan, speed eta extasiari buruz ari gara gehienbat.

Ondorioak ere zeintzuk diren aipatzen da. Droga hauen ondoriopean zauden bitartean, indarrez bete, martxa askorekin eta oso alai sentitzen zarela ere esaten da. Ondorioak pasa ostean, goraldia beheraldian bihurtzen da, eta erreakzio oso larriak eragin ditzazke. Arazo sikiko ugari sor daitezke, angustiak, depresioak, paranoiak, aluzinazioak kasu. Hortaz gain, gibelako arazoak, erreakzio alergikoak... sortzen dira, eta zerbait kasutan hiltzeko arriskua ere edukitzera hel daiteke. Kontuan edukitzeko arazo baten aurrean gaude, ez ahaztu.

Informazio gehiago eduki nahian, 943 645317 dei dezakezu Hondarribiko kasuan. Irunen 943 649258, Pasaian 943 398800 eta Errenterian 943 340517 dira telefonoak. Nahiz eta gehienbat gazteei zuzendutako mezua den, gizarte osoa konturatu behar da sintesi-droga hauen ondorio negargarrietaz.

Lau Udaletxeek triptiko bat egin dute informazioa emateko.

5

HERRI GIROA

HONDARRIBIA/98

KIROL ELKARTEEI DIRU LAGUNTZAK EMAN ZAIZKIE

Urtero bezala, aurtan ere Hondarribian dauden kirol taldeek diru laguntzak jaso dituzte. Urte osorako jasotzen duten laguntzaren erdia eman zaie orain; beste erdia urria aldera jasoko dute. Oraingo kantitatea ematerako orduan, iaz talde bakoitzak jasotako kopuruaren erdia ematea erabaki da, oraindik ez baitago erabakia talde bakoitzak zein den azkenean jasoko duen kopuru osoa.

Herrian dauden kirol taldeek ez dute kopuru berbera jasotzen, normala den bezala. Bakoitzak duen beharraren arabera jasotzen du, baina horretarako ere talde hauek zenbait pausu ematea beharrezkoa da. Lehenik eta behin eskaera bat egin behar diote Udalari,

baina hortaz gain, bere urteko balantzea eta egoera aurkeztu behar du txosten batean.

Orain arte banatutako diru kopuruak honakoak izan dira:

- . Arraun Elkarteak: 1'2 milioi pezeta.
- . Futbol Elkarteak: 1'2 milioi pezeta.
- . Eskubaloitza Taldea: 700.000 pezeta.
- . Itsaskari Baita: 225.000 pezeta.
- . Txirrindulari Elkarteak: 225.000 pezeta.
- . Azeri Elkarteak: 200.000 pezeta.
- . Judo Maki Wara: 125.000 pezeta.
- . Pilota Eskola: 100.000 pezeta.
- . Judo Ama Guadalupekoa: 75.000 pezeta.

Arraun Elkarteak 1.200.000 pezetetako laguntza jaso du.

ADIN DESBERDINEKO PERTSONAK GARBIKETA LANAK EGITEN

az onartu bezala, azken aste hauetan garbiketa lanak egin dira Hondarribiko zenbait gunetan. Baina ez dira edozein garbiketa mota izan, berauek egiteko ez baita enpresa garbitzaile erraldoi horietako bat erabili. Askotan oso gustukoak ez diren lan hauek aurrera eramateko gure eskualdeko bederatz pertsona erabili dira, eta denak Prebentzio Komunitarioa zerbitzuan lanean dabiltzan pertsonen begiradapean. Bederatz pertsona hauetatik, zortzi gizonezkoak dira, eta bata emakumezkoa. Egunero hor ibili dira, goizeko zazpi t'erdietatik arratsaldeko hiru t'erdietara bitartean inguruak garbitzen.

Argazkietan ikus daitekeen bezala hiru zonalde garbitu dira, aski ezagunak denentzat. Espigoia oso erabilia den ibilbide bat da, jende asko ikusten baita egunero bertatik pasiatzen, eta baita arrantzan ere. Bestalde, Goiko Errotan eta Asturiagako hondartza edo «Playa de los Frailes» delakoan ere garbiketa lan handiak aurrera eramán dira.

Esan bezala, lan hau egin ahal izateko langabezia zeuden hainbat pertsona erabili dira, eta egindako lana benetan harrigarria izan da. Hori hala dela erakusten duten datuak emango dizkizuegu jarraian.

Espigoia ren garbiketari dagokionez, hilabete batez egon dira lanean pertsona hauek, eta bertatik atera duten zabor kantitatea ikaragarria izan da. Argazkian ageri den kontenedore erraldoi hauetako 25 atera dira inguruetatik. Bakoitzean 7m3 zabor sartzen dela kontutan hartuta, erraza da jakitatea zenbat zakar jaso den bertatik. Burniak, egurrak, hildako animaliak, kristalak, kajak, botilak... denetatik atera da. Nahiz eta gaur egun bertatik pasiatuz goazenean agian ez garen ohartzen, hainbat eta hainbat zabor kilo lortu dira arroka artetik.

Asturiagako hondartza eta Goiko Errotan ere

Asturiagako hondartzari dagokionez ere ez da lan makala egin. Pertsona berberak ibili dira hemen ere lanean, eta normala den bezala hemen ere zabor kantitate

Goiko Errotako urtegia oso egoera txarrean aurkitzen zen

urriagoa jaso da. Lan egiteko tokia txikiagoa da, baina hemen ere kontenedore erraldoi bat jaso da. Zaborraren artean 30m³ egur jaso direla esan behar, usteldu eta hildako egurra hain zuzen ere. Horien orde, beste 15 zuhaitz landatu dira, sustrai onekoak hauek. Emandako aldaketa ere handia izan da, nahiz eta jende asko ez den aldaketa hauez onartuko, ez baita hainbeste pertsona hurbiltzen toki honetara.

Konpondu den beste gunea Goiko Errotakoa da. Jakingo duzuen bezala, errota duela ez asko berritu egin zen, eta barne egitura egurrezkoa du. Hurbilean urtegi bat duenez, honek hezetasun handiko toki bat dela esaten digu. Hori dela eta, egur berri hau usteldu aurretik, konpontzea beharrezkotzat jo da, eta hala egin dute aurreko bi lanetaz arduratu ziren gazte berberak. Urtegiak ere arazo asko ekarri ditu. Loia kantidad haunditan zeukan, eta horrez gain zuhaitz usteldu asko kendu egin dira.

Garbiketa aldetik garrantzia edukitzeaz gain, gizarte aldetik ere azpimarratu beharrekoak dira. Bertan lanean egon diran (eta ari diran, Goiko Errotako kasuan behintzat, aldizkari hau itxi zen momentuan) pertsonak, INEM-en izena emandakoak ziren, eta handik hartu dira denak. Adin oso desberdinetakoak ziren denak, eta esan daiteke 20 urtetik hasita 50 urte bitarte adin guztiak betetzen zirela lan talde honetan.

Tamaina hontako 25 kontenedore jaso dira espigoiko arroketan

Berauen lana gainbegiratzuz, hezitzaile bat egon da etengabe, eta Prebentzio Komunitarioko kideak egon dira denaren gainean. Dena den, arrakasta honen erantzuleak langile porrokatu hauek izan dira.

Emaizak nola geratu diren ikusteko, bertara hurbiltzea besterik ez duzue. Aldaketa handiak gertatu dira, eta geratzen dena, orain zikinker hori berriz ez sortzea da. Horren erantzule bakarra gizona da, eta behar bezelako portaera edukitzea egin daiteken gutxiengia da.

Asturiagako hondartzan, «Playa de los Frailes», zabor asko jaso da

EMAKUMEEN EGUNA DELA ETA BAZKARI HERRIKOIA MARTXOAREN 7AN

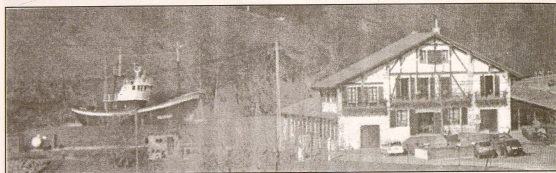

urkil dago aurten ere martxoaren 8. Jakingo duzuen bezala «Emakume Langilearen Eguna» da hau azken urteotan, eta hori dela eta aurten bazkari herrikoi bat egitea erabaki dute zenbait emakumek. Bazkaria martxoaren 7an izango da, emakumearen eguna aurtengoa astelehenen suertatu baita. Antolatzaileek ospakizunaren zentru bezala «Beko Errota» jatetxea aukeratu dute, han egingo da bazkaria igandean, eta bertaratzeko ezinbestekoa izango da txartel bat erostea, 5.000 pezetan truk.

Txartel hauek zenbait dendetan jarri dira salgai: Hawaii Gozotegiak Santiago Kalea, San Pedro Kalea

eta Revellin-ean dauzkan dendetan, Alamedako Beatriz Liburudendan, Sokoa Liburudendan eta baita San Pedro kaleko «Todo a Cien» komertzioan ere. Esan behar da ere txartel kopurua mugatua dela, beraz, zenbat eta aurretik erostera joan, ahalik eta hobe, lekurik gabe geratzeko arriskua dago eta.

Alaitasuna eta umore ona ez dira faltako egun honetan, beste ekitaldi batzuen artean «Bikain Orkestaren» emanaldi bat egongo baita. Herriko emakumeei zuzendutako bazkaria da, urte osoan zehar egiten diren lanak alde batera uzteko aukera aparta.

Bazkaria «Beko-Errota» jatetxean izango da.

JON ALZAGA

URDAI-AZPIKOAK
HESTEKIAK
GAZTAK
FOIES
EDARIAK

San Pedro Kalea, 25 • Tel.: 943 64 44 70
20280 HONDARRIBIA

Hawaii

HAWAIIen dena da berezia

San Pedro kalea, 12 • Tel 943 64 20 76
Santiago kalea, z/g. Zuboaga, z/g. • Tel 943 64 17 58
Rebellin, kalea, 3 • Tel 943 64 48 00
20280 HONDARRIBIA

Arroka - Berri

ERRETEGIA

Faroco Bidea
Tel.: 943 64 27 12
20280 HONDARRIBIA

9

HERRI GIROA

HONDARRIBIA/98

SAN JOSE IKASTETXEKO GURASOENTZAT EUSKARA IKASTAROA

ondarribiko guraso eta seme-alaben arteko euskararen transmisioaren garrantziaz jabeturik hainbat kanpaina antolatu izan dira, baina orain arte ez da lortu euskara ikasteko guraso talde bat sortzea. Gauzak aldatu egin dira alor honetan, zeren San Jose Ikastetxeak bertako gurasoen artean egin duen lanaren ondorioz talde bat osatu da.

Aspaldian zeukaten San Jose Ikastetxeiko gurasoek euskararen munduan gehiago murgiltzeko nahia. Baina ordutegi arazoak zirela eta ezinezkoa zitzairen Euskaltegia joatea. Hori dela eta ikastetxe bertan euskara ikastaro bat antolatzea erabaki da.

San Jose Ikastetxeiko gurasoei zuzendutako ikastaroa da hau.

Otsailak 15ean hasi zen ikastaro hau eta ekainak 11arte iraungo du. Izen ematea 9.000 pezeta da. Klaseak emango dituen maixua Euskaltegiko zerrendetatik ateratako bat izango da, eta bera jarriko da ados guraso talde horrekin denentzat egokia den orduetan euskara irakatsi eta ikasteko.

Dena dela, herriko beste ikastetxeei ere honen berri emango zaie, bertako gurasoeekin antzeko zerbait antolatzen saia daitezten.

ELKARTEEI EMATEN ZAIZKIEN LAGUNTZAK EZAGUTU DIRA

Uela egun gutxi eginiko prentsaurreko batean azaldu ziren aurtien zer nolako laguntza ekonomikoak emango zaizkien herriko kultur elkartei. Kultura, musika.... eta Hondarribiaren alde elkarte hauek egiten duten lana ezagutu eta eskertu egiten du Udaletxeak, eta hori dela eta ematen zaikie laguntzak.

Musika Banda, Txistularien Elkartea, Eskifaia, Txanpa eta Hondarribiko Musika Eskola izan dira. Azken honi 8 milioi pezetetako dirulaguntza eman ziao. Kopuru hau bere aurrekontuaren erdia da.

Dirulaguntza hauek jaso dituztenak, konkretuki, Harresi Elkartea (Alde Zaharreko Bizilagunen Elkartea),

Hondarribiko Musika Bandari ematen zaion kopurua ia bost miliotakoa da. Eskifaia 2'6 milioi eman zaizkio, 1'3 txistulariei, 600.000 Txanpa-ri eta 560.000 Harresi Elkarteari.

AINTZINAKO HONDARRIBIA JAVIER SAGARZAZUREN LAN BATEAN

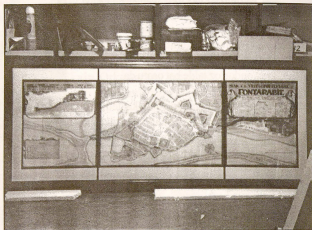
Aski ezaguna da Javier Sagarzazu gure irakurle den edonorentzat, baita beste leku askotan ere, hainbeste urtetan eginiko lan eta erakusketak ez baitira alferrekoak izan. Guztiok ikusi ahal izan dugu noizbait bere kuadro edo marrazkiren bat, eta horrexegatik egin da hain ezaguna hondarribiar artista hau.

Baina kasu honetan ez gatoz bere paisaia bat gogora ekartzera. Garai bateko Hondarribia nolakoa zen argi uzten duen lan eder baten berri eman nahi dugu oraingoan. Hiru hilabete baina gehiago egon da berau prestatzen, dedikazio eskusibozko hiru hilabete hain zuzen ere.

Mural eder bat da, eta bertan ederki asko ikus daiteke XVIII mende haseran «Fuenterrabia», orduan horrela ezagutzen baitzen, nolakoa zen. Hiru zatitan banatuta dago, eta luzeran 2 metro eta 25 zentimetro neurtzen ditu. Altura metro eskaxekoa du, eta marko baten barnean egoteaz gain, kristalez estali du berau, ez baita txantxetakoa bere balioa.

Murala Parisen dagoen originalaren kopia bat da, baina desberdintasun bakarra, Parisen aurkitzen denak ez daukela hiru zatiak lotuta. Sagarzazu artistak hiru zati horiek lotu egin ditu, eta gure herria duela ia 300 urte nola egituratuta zegoen jakiteko ezinbesteko lan batean bihurtuko dela esaterakoan ez dugu uste ezer okerrik esaten dugunik.

Orain arte ez dugu bere izena esan. Muralaren goizkerraldean zera irakur daiteke: «Plan de la Ville et Fonteresse de Fontarabie». Jarraian ere honakoa ikus dezakegu: «en l'etat quil Estoil en 1705». Lehen esan bezala, Frantzian dagoen originalaren kopia bat da, eta hain konkretuki Château de Vincennes (Archives du Génie) delakoan, Parisen.

Hiru hilabete eman ditu Sagarzazu-k lan eder hau egiteko.

Hortaz gain, Javier Sagarzazuk Hondarribiari buruzko argazki historiko asko dauzka. Horren berri jakin bagenekien aldizkari honetan, baina berauek ikustera gonbidatu gintuenen, ez genuen uste hainbeste eta hain ederrak izatera helduko zirenik. Ezin izan genituen denak ikusi, ordu asko eta asko eman beharko genituzke eta berauek ikusten, eta gauzak nola aldatu diren oharitzen.

Adibide bat jartzerako orduan, esan dezakegu grabatu edo litografiak bakarrik 38 direla. Hemen barnean, Hondarribiko ikuspegi asko, Kale Nagusia, Pampinot Kalea, elizaren barnea... agertzen dira. Berauen egileak ere oso ezberdinak dira: Beaulieu, Nicolas de Fer, Hornbrook, Grandsire... dira.

Mapak eta planoak aldiz 10 dira. 1700 urtetik 1963 artekoak dira eta herriaren bilakaera nolakoa izan den ikusteko oso baliagarriak dira.

Ikuspegiak, kalei buruzko kopia ugari ere aurkitzen dira koleizio eder honetan. Akuarela, plumilla-n eginikoak dira, eta hauen arten zaharrena 1530 urtekoa

da. Kontuak atera hortik nolako irudiak ikusteko aukera dagoen. Hortaz gain, kolorezko erreprodukzioak, kolorezko fotokopiak, eta txuri-beltzeko zein kolorezko argazkiak ere gordetzen ditu Sagarzazuk. Denetara 140 irudi baina gehiago daude, Hondarribiaren bilakaera nolakoa izan den ikusteko dokumentu ezinhobeak.

Artxibo hau edukitzeko, hainbat urtetako lana egin du Sagarzazuk. Plano, akuarela eta hainbat marrazki egiteko Espainia eta Frantziako museoeetan ibilia da, bertan kokatzen baitira originalak. Museo hauetako bat aipatzerakoan Madrileko *Servicio Geográfico del Ejército de Tierra*, *Biblioteca Nacional*, *Servicio Histórico Militar* eta Pariseko *Biblioteca Nacional* eta *Château de Vincennes* aipatu ditzazkegu.

Ez litzateke batere txarra izango gizon honek duen

Gure herriari buruzko ehundaka irudi ditu artista hondarribiarrak.

artxibo eder hau noizbait erakusketa batean agertzea. Eginiko azken lana, murala, ez da batere erreza kokatzea, baina argi dago ere ezin dela ezkutuan utzi. Argazki zaharren maitale asko dago, eta aukera ederra izango lukete denek Sagarzazuren kolekzio hau ikustea posible izango balitz.

EROSLE

SUPERMERKATUA

Santiago kalea
HONDARRIBIA

LA HERMANDAD
MATEXEA

Zuloaga Kalea 12/g.
Telf. 943 64 27 88
HONDARRIBIA

K
A
N
E
K
O

A
R
T
E
S
A
N
I
A

República Argentina 2. IRUN
Tels.: 943 62 10 18 - 943 62 96 46
Zuloaga 16. **HONDARRIBIA**
Tel.: 943 64 42 70

«HONDARRIBIAREKIKO LAGUNEN ELKARTEA»

X. mende hondar honetan egin dezagun atzera eta ikus dezagun nolakoa zen Hondarribia orain ehun bat urte, hau da, XIX. mende bukaeran.

XIX. mendearen azken urtean, 1900. urtean, Hondarribiko erroldak honako datuok jasotzen ditu:

Izatezko biztanleria: **Zuzenbidezko biztanleria**

Bertan dauden biztanleak: 4.193	Bertan daudenak: 4.193
Bertatik pasadizokoak: 122	Kanpoan daudenak: 192
Guztira: 4.315	Guztira: 4.385

Datu hauei esker jakin badakigu zenbat biztanle ziren gure herrian, bertan zein kanpoan, baita pasadizokoak ere. Duela gutxi «Hondarribia» aldizkarian «*Guk ere nahi*» elkarteak ezagutzeko aukera eman genuen, orain, lantxo honetan «Hondarribiaren lagunak» elkarteaz arituko gara. Baina aurrera jo baino lehen beste elkarte baten berri eman behar dugu. Hondarribian, 1900eko erroldaren arabera, bertakoak ez ziren biztanleak bizitzen ziren, atzerriarrak gehienak seguraski.

Hori dela eta, 1869an «Frantziako Kasinoa» sortzeko eskaera egiten da. Kasinoa Hondarribiko Jauregiko etxabeetan, Santa Mariaren atearen ondoan, kokatua zegoen. Kasinoaren estatutuak Felix Laborda alkateak onartu zituen 1881ean; estatutu hauetan, hirugarren artikuluan, irakur dezakegu: «Irakurgelari Espainiako zein atzerriko egunkari politiko, zientifiko eta literarioak izango dira».

Frantses horien helburua Baden-Baden, Monaco... bezalako kurtsoak Hondarribian martxan jartzea zen. Horretarako, Parisen Sociedad Anonima bat, lau milioi liberetako kapital sozialez horniturik, sortu zuten.

Hondarribiko biztanleen zainetan bazegoen indarra zerbait sortzeko, eta horrela, 1898an, «Miramarreko Kasinoa» sortu zen. Presidentea edo burua Juan Jauregi, eta bokalak Vicente Bergaretxe, Jose Mugika eta Francisco Sagarzazu. Elkarte honek bi urteko iraupena izan

zuen. Bazkideen kopurua txikia zela eta, 1900 urtean, 1900 urtean «Miramarreko Kasinoa» elkarteak deseginak geratu zen.

Kale Nagusiko 8 zenbakian izan zuen elkarteak bere egoitza

«HONDARRIBIAREKIKO LAGUNAK» (1892-1924)

Hona hemen gaur, «Hondarribia» aldizkarian, ezagutzera ematen dugun elkarteak: «Hondarribiaren lagunak». Elkarte hau ikertzerakoan suerteko ibili gara, zeren Artxiboko ongi zaindutako paperen artean, Elkartearen akta liburuak aurkitu baitugu. Tamalez, azken akta 1899koa da, baina diren materialak nahikoak dira jakiteko nolakoa zen elkarte hau.

Udaberriarekin batera, 1892ko martxoaren 21ean, lagun batzuek, Baltasar Zubiri buru zutelarik, elkartearen estatutuak eta araudia onartu zituzten. Gipuzkoako Gobernu Zibilak 1892ko apirilaren 23an legeztatu zuen elkartea. Estatutuetan, lehen dabi ziko artikuluan, elkartearen helburua argi eta garbi, zehazten da: bazkideen gozamen eta entretenimendua. Horrexegatik, eztabaida biziak eta sutsuak debekatuak zeuden, baita Espainia, Gipuzkoa edota Hondarribiarekiko politikoko zein erlijio gaiak ere. Jokoak, kartak, domino, damak... onartuak zituzten, baina zorizko jokoak edota diru jokoak debekatuak.

Eta beste artikulua edo arau bitxia: egunkariak ahopean, ez ozenki, irakurriko dira eta elkartetik ateratzea debekatu zegoen. Bazkideek hilero pezeta eta erdi ordaindu behar zuten eta bi hilabete ordaindu gabe egonda bazkide izateari utzi beharko zioten. Elkartearen egoitza Kale Nagusiko 8. zenbakian zegoen.

ELKARTEAREN BAZKIDEAK

Orain ikus ditzagun Hondarribiarekiko lagunak, urtez urte eta karguz kargu. Bazkide sortzaileak hauek ditugu: burua, Baltasar Zubiri; buruordekoa, Zenon Aiestaran; idazkaria, Bautista Grandmontagne Otaegi; diruzaina, Jose Zabala, eta bazkideen artean: Casto Sagarzazu, Claudio Jauregi, Francisco Sagarzazu, Hilario Urtizberea, Olegario Laborda, Olegario Jauregi, Felix

«Mac-Mahon» kanoituntziko sei mariñel elkarteko bazkide izan ziren

Laborda, Celestino Vallet, Felix Medinabeitia, Jose Indart, Leandro Berrotaran, Leopoldo Olay, Sinforiano Gonzalez, Luis Felipe, Francisco Cajal...

Hurrengo urterako, 1893rako, Felix Laborda aukeratu zuten presidente, baina ekainean hil zen. Bernardo Berrotaran dugu buru 1894an, Tirso Lacalle 1895ean, Olegario Laborda 1896an eta Olegario Jauregi 1897an.

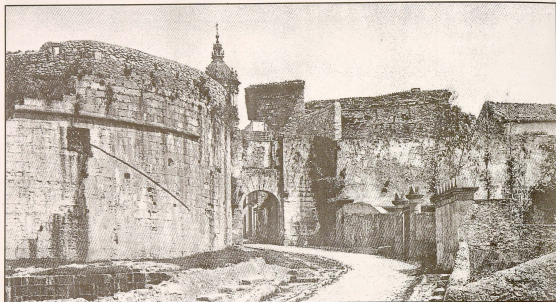
Azken urte honetan, bazkide berriak onartu zituzten, «Mac-Mahon» kanoituntziko sei mariñel tartean. 1898 urtean Elkarreak 37 bazkide ditu eta presidentea Máximo Laborda dugu. Lehen aipatu dugun bezala, azken akta 1899koa da eta urte hortako batzordea hauxe dugu: Burua, Olegario Laborda; buruordea, Olegario Jauregi; idazkaria, Martin Etxeberria; bokala, Domingo

Sagarzazu eta diruzaina, Ambrosio Saseta. Hemendik aurrera, datuak urriak dira: Casto Sagarzazu dugu presidentea 1900 urtean; 1905ean Zenon Aiestaran eta 1911an Jacinto Fernández de Casadevante. Urte honetan 19 bazkide ziren.

ELKARTEAREN BUKAERA

Elkartea 1924ko abenduaren 21ean deuseztu zuten. Zuzendaritza Batzordeak bazkideen bilera deitu ondoren, Elkartearen egoera penagarria ikusita (bazkide gutxi eta gastu handiak), deusezteko proposamena egin zen eta bazkideek onartu egin zuten. Azken aktaren sinatzaileen artean hauek ditugu: Claudio Jauregi, Enrique Berrotaran, Olegario Jauregi, Florencio Aranburu, Florencio García eta Jose Martín.

Kale Nagusiko sarrera. Eskuinean Kasinoko sarrera ikus daiteke

KOLDO ORTEGA

BAR - RESTAURANTE

ETXEBERRIA

Etxeko Janaria

KALE NAGUSIA, 27
Tel.: 943 64 35 93
HONDARRIBIA

ARRAUN ELKARTEA
GIMNASIOA

• AEROBIC/FITNESS • GIMNASIA MANTENIMIENTO
• MUSCULACION • GIMNASIA REHABILITACION
• MASAJES • SAUNA GRATUITA

HERRIKO GIMNASIO EDERRENA!!

HONDARRIBIA ARRAUN ELKARTEA. ☎ 943 640161

GIZONEZKOENTZAKO
ILEAPAINDEGIA

TIRLJA

Beñat Etxepare, 18
Teléfono 943 64 58 30
20280 HONDARRIBIA

EDERKI

JANTZIAK

San Pedro, 4 - Tel: 943 64 03 50
20280 HONDARRIBIA

Joanetik joaki,
Eldutik elduki,
eta jantzi polita eta
ederretik Ederki.

ENDANEIA

LORE ETA LANDARE
MINTEGIA

ENDANEA Baserria - Tel. 943 64 17 10 - 20280 HONDARRIBIA

Albistur eta Arocena

HARATEGIA
URDAITEGIA

Zuloaga kalea
Tfnoak.: 943 64 18 60 - 943 64 13 31
20280 HONDARRIBIA

KAFETEGIA

GOZOTEGIA

San Pedro, 10
Tel.: 943 64 10 47
20280 HONDARRIBIA

ILEAPAINDEG
MIXTOA
ESTETIKA

A. Guezala

SOKOA Merkataldegia
Tel.: 943 64 44 07
20280 HONDARRIBIA

Matxin de Arzu, 10 bajo,
Teléf.: 943 64 56 01
20280 HONDARRIBIA

eta oharrez, lortu ahal zituen eskuizkribuak imprimatuz. Liburuaren sarrerako hortan XXIII-XXVI orrialdeetan dator Hondarribiko egotaldiari dagokiona eta XXVIII-XXXVIII-etan Hondarribiko Udal Artxiboan J. Etxeberri buruzko agiriak bereziki aipatzen dira. Non ikus daiteken 1720ko apirilean arduratutako zirela Etxeberri ekartzeaz eta 1722ko irailean hitzarmenak sinatu. Gero Etxeberriren medikuntzazko zenbait oroit-idazki eta abar.

Hiru liburu gotor dira Urkixuren sarrerako horren ondotik datozenak: *Laburdiri eskuararen hatsapenak* (1712), *Eskual-Herriari eta eskualdun guztiei eskuarazko hatsapenak latin ikasteko* (1712), eta *Lau-urdiri Gomendiozko Karta edo Gutuna* (1718). Baina, Larramendik bere *Diccionario Trilingüe* haren hitzaurrean aipatzen zuen bere esku izan zuela lau hizkuntzetan burutu zuen hiztegia bat, oraindik inon aurkitu ez dena. Hiztegi gintza hori Etxeberri berak ere aipatzen du Lau-urdiri Gomendiozko... hortan, ondotik ikusiko dugunez.

OBRAS VASCONGADAS

DEL DOCTOR LABORTANO

JOANNES D'ETCHEBERRI

(1712)

CON UNA INTRODUCCIÓN Y NOTAS

POR

JULIO DE URQUIJO E IBARRA

PARIS

PAUL GEUTHNER, RUE Mazarine, 68

1907

ARRETXE

salmenta eta konponketa

RENTERIA

C/ Larrazabal, 1 - Tel. 943 34 01 82

DONOSTIA

C/ Zabaleta, 54 - Tel. 943 28 65 72

HONDARRIBIA

C/ J. Alonso, 5 - Tel 943 64 27 77

FOTOCOPIAS

VIDEO CLUB HONDARRIBIA

Bernat Etxepare, 2
Teléfono 943 64 34 92
20280 HONDARRIBIA

JOANES ETXEBERRI SARAKOA

Joanes Etxeberri Sarakoa Hondarribian mediku izan zen 1722tik 1725era arte. Horren arabera on zaigula uste dut aldizkari honetan zenbait berri eskaintzea.

1668. urtean Lapurdiko Saran jaioa zen. Berak zioenez, ohoregarri zitzaion Axularrek erabilitako pontean bataiatua izateari Medikuntza ikasketak Frantzian eginak zituen eta ofizio hortaz bere lehen lana sorterrria bete zuen, non ezkondu zen Maria Issasgaraterekin. Baina 1716an Nafarroako Berara aldatu zen, herriko mediku. Han, soldata kobratu ahal izateko eragozpenak izaten zituen, batez ere atzerapenak zirela eta. Eta Hondarribiko Udala interesatu zen hiri hontako mediku zerbitzuak betetzeko. 1722 urteko agirietan agertzen denez, Pedro Etxebeste, soldata jartzearen kontrako azaldu zen Gaztelako «protomedicato» zelakoak atzerritarrik onartzen ez zuelako. Hala ere, batzorde bat eratu zen epainagusi gisa eta Felipe Alkaigaren babesari esker lortu zen onarpena eta hemen iraun zuen hiru urtez. Gero, Azkoitian aukera hobea eskaini zitzaionez 1726ko Urte berri egunez. Eta Azkoitian hil zen 1749 urtean.

Agiri denez, Hondarribiko hiri honetan bikain bete omen zuen bere medikuntzazko egitekoa. Aldiz, Azkoitian

kexaz ziren azken urteetan, zahartzarora baserrietara mugitzea kostatzen zitzaiolako.

Baina bazuen beste jakintzarik ere: euskararekin kezkatua zen, gure hizkuntzaren etorkizunez arduratzen zen eta ardura hori Lapurdiko agintariei adierazi zien *Lau-Urdiri Gomendiozko Karta edo Gutuna* (Baiona, 1718) zeritzan liburua argitaratuz.

Gainera, euskara ez ezik, latina, frantsesa eta gaztelera ongi zekizkin. Bere euskararen maisutzat zituen Axular, Haranburu eta Harizmendi euskal idazleak.

Euskal idazleez hainbat arduratu zen Julio Urkixu bere bizitza eta lanak ikurtzeaz jabetu zen. Nonbait, bazekien inoiz argitaratugabeko idazkiak zituela, bibliografiaz arduratzen zirenen aipamenetatik eta Zarauzko Franziskotarren artxibategian hainbat eskuizkribu aurkitu zituen. Bestalde, mediku izan zen hirietako artxibategiak arakatu zituen. Hemendik Serapio Muxikaren laguntza ona izan zuen.

Hortik sortu zitzaion J. Urkixori *Obras Vascongadas del Doctor labortano Joannes D'Etcheberri* (1907) Parisen argitaratu zuen liburu mardula, bere sarrera

AUTO - ESCUELA

ALZAGA

A-1, A-2, B, C, D eta E
KARNETEN TRAMITAZIOA

Uranzu, 37 - Tel. 943 62 16 27 - Fax: 943 33 55 19N
Zuloaga, 12 - Tel. 943 64 16 23 - HONDARRIBIA
C/ Fuenterria, sin - Tel. 943 61 72 12 - IRLUN

ARDORA

TLF. 943 64. 24. 61
943 64. 41. 55

ARDORA

Foru kalea
JATETXEA HONDARRIBIA

Bere euskaltzaletasunaren agiritzat, hara hemen Laburdiko agintarici gomendioz esaten zizkienetarik hitz batzuko:

«Eskualdunak gauza guztietan bere burua ezagutzera eman-arazten duela; nahiz doan (dijoa) Frantziara, edo Espainiara, edo Indietako zein nahi den partetara, eta prezatua, non Mundu guztiak bertze leinu, eta gendaki guztien gainetik nahiago baitu eskualduna bere aldean.

«Hauk guztiak hunela ikusirik: ezin nagoke erran gabe, zein axola guti eta arta apurra izatu duten eskualdunak bere eskuaraz, eta deusez-ere baldin egin ahal badakie erantzukirik, da gauza hunetaz.

«Halakotz, bada eskualdunen pena eta neke hau ikusirik hasi nintzen eskuaraz, latinez, frantsesez eta espainolez hitztegi baten moldatzen; bidehartaz eskualdun guztiek eta bereziki ene hertar lapurtarrek zenbait

fagore eta laguntza izan lezatenagatik; bere herritik kanporat ilki gabe, zenbait hizkuntzaren parte bederen ikasteko...»

Eta era honetara bukatzen du bere gomendioa:

«Eta baldin ene obra bere baitan ez bada ona, sinets ezazue bederen, ona dela Theologoien erregelaren eredura: *Quidquid agant homines, intentio iudicat omnes*. Zemahi dagiten gizonek, intenzinoak neurtzentu hekien obrak, eta hala jaunak sinets zazue betiere naizela borondate eta bihotz on batekin. Zuen zerbitzari tipiena eta obligatuen».

Aipatu dudan Julio Urkixoreen liburu hori salgai ez dagoenez, Etxeberriren bizitza eta laneri buruz zerbait zehatzago jakin nahi duenak, ikus L. Villasanteren *Historia de la Literatura Vasca* (1961) 101-107 orrialdeetan. Edo liburu beronen bigarren argitalpenean (1979) 103-

109 orrialdeak. Gainera, bertan dioenez, egilearen ustetan, Kardaberazek *Euskeraren berri onak* (1898) liburuaren 17-18 orrialdeetan euskara-latin ikasketaz egiten duen aipamen gomendagarria izan daitake Etxeberrri Sarakoagandik jasotako irizpideetarikoa, esaten duelarik: «Ikusten deguna da: gazteak Latin gramatika ikasten dutenean, naiz Gaztelaniaz, naiz Frantsesez, naiz Euskaraz hitz egiten dute, eta hori eragotzen ez diete. Gramatikako maisu famatu bat gure egunean zan. Latin gauzak ere Euskaraz erakusten zituen: eta Franzes Euskaldunai Gramatikako erregelak Euskaraz adierazi, eta erakusten diezkat. Hala ez Eskolan, eta ez Gramatikan Euskara behin ere utzi behar ezta».

Egungo euskaltzaleontzat ere ezagutzea merezi duten lanak, ezpairik gabe.

JUAN SAN MARTIN

ARRAUNLARI

JATETXEA - RESTAURANTE

PASEO BUTRON

ETXE ALAI

Telf.: 943 64 15 81

20280 HONDARRIBIA

JAVIER

OPTIKO

DIPLOMADO EN OPTICA - OPTOMETRIA

MASTER EN OPTICA - CLINICA

LENTES DE CONTACTO

SAN FLORO, 6

TEL Y FAX 943 64 37 75

20280 HONDARRIBIA

HEGO ZURIAK

amaika t'erdia dituk eta oraindik ez zeukeat dirua. Gainera kabroi horrek ez zidak berriro zorretan utziko azkeneko mobidaren ondoren. Alua. Horretarako behar dituk nik lagunak?

Gehien behar ditunean bizkarra ematen diate. Joder! Nola edo hala lortu behar diat diru zikin hori...

ESKALEA

Horko izkina hartan nengoen eserita ia dendaren parean eta nire ondotik pasa zen, astiro, astiro, noraezean joango balitz bezala. Oso aztoraturik zegoela zirudien. Niri so geratu zen nazka aurpegiaz, gorrotoa ikusi nuen bere begietan. Mementu hartan, bere bota beltzekin txakur zikin baten antzera joko ninduela pentsatu nuen. Baina hori egin beharrean, nire alboan txistua bota eta bira eman zuen. Bai, bai. Dendan sartzen ikusi nuen, bai. Kaletik denda barrura begiratu zuen geldirik segundu pare batean eta ondoren barrura sartu zen; astiro, astiro, baina oso aztoraturik. Soinean? Kazadora bakeroa, bota beltzak eta urrututako galtza bakero beltzak. Hogeitalau bat urte. Bai, ez horregatik.

... denda txiki horretan atso zahar bat besterik ez zegok. Azkenaldian ia harrapatu ninduten baina ezin diat gehiago. Tira, sartu, dirua kajatik hartu eta alde ziztu bizian. Atso horrek ez zizkidak arazoak sortuko, eta sortzen badizkit...

**ATERA DIRU GUZTIA KAJATIK
ORAINTXE BERTAN ATSO PUTA
HORI EDO BURUA PARETAREN
KONTRA TXIKITUKO DIZUT**

ATSOA

Bai..., bai, ondo nago. Ez, ez zidan ezer egin. Bai nirea da denda. 20 mila pezta kajatik. Hamaika t'erdia aldera, bai, bakarrik nengoen. Izugarri izutu ninduen atetik bat-batean oihuka sartu zenean. Begiak bere lekutik ateratzeko zorian zituen. Droga zikin horrek jan egiten ditu gaur egungo gazteak. Beren bizitza suntsitzen dute ezagutzen ez duten mundu batean sartzen. Nire koinataren semea ere horrelakoetan ibili ohi zen eta orain begira..., 27 urterekin hil zen aurreko urtean. Eh? Bai noski! Berehala eman nion dirua. Zer egingo nuen ba? Ez, ez zidan armarik erakutsi, baina zer egingo du ni bezalako amona zahar batek gazte erotu baten aurrean. Gero korrika alde egin zuen kale horretatik eta nik, arnasa berreskuratut

nuenean, telefonoa hartu nuen zuoi deitzeko. Ez, ez dut denuntziarik ipiniko. Bai, ziur. Horrekin ez dut ezer irabaziko. Gajoa; droga madarikatu horrek jan egiten ditu.

... 20 mila pzta. Honekin nahikoa daukat. Rollo hau ez duk oso sana, txo. Hauetako batean harrapatu egingo naitek eta orduan bai gorriak ikusi beharko ditudala. Beste mobidaren bat bilatu beharko diat dirua lortzeko, bestela nireak ez zeukak etorkizun urrunik. Ea Josu putaseme hori ez zaidan joan. Oraindik hamabiak bost gutxi dituk.

KAMELLOA

Haizak hi! Garbi nagok! Alde egin ezak hemendik eta utz nazak bake santuan! Ez, ez diat tipo hau ezagutzen. Noizbehinka hemendik ibiltzen zuan, ia beti erdi joanda. Jonky zikin bat besterik ez zuan. Ni, hi banintz ez nindua ke gehiegi arduratuko. Esan diat ez diadala argazkiko tipoa ezagutzen. Joan hadi oiloak perratzera! Astozakil alua...

**Bigarren ekitaldia
Lehen agerraldia**

(Oihala gora)

(Kamelloa kale huts batean paretaren baten kontra jarrita lasai-lasai zain. Yonkia agertzen da arnasestuka kale kantoitik)

KAMELLOA: Berandutxo hator...Hi! Har ezak arnasa lasai, hementxe itoko haiz bestela. Nondik hator izerdi patsetan?

YONKIA: Joan hadi oiloak perratzera!

KAMELLOA: Lasaitu hadi, txo!

YONKIA: Emaidak papelina bat. Azkar!

KAMELLOA: Monoak barnea jaten berriro ere, ezuk? Azkenaldi honetan negozioa zailtxo aurkitzen duk. Txakurrak inguruotan galdekettetan zebiltzak azkenaldi honetan. Zedozer usaintzen ditiatelakoan nagok. Beraz, tarifa igo beharrean aurkitu naik. Lau mila duro gramoa.

YONKIA: Alua. Lagunak laguntzen ez haiz odolustuko, ez.

KAMELLOA: Negozioa negozioa duk.

YONKIA: Putaseme harroputza.

(Yonkiak 20 mila peztak ematen dizkio eta kamelloak droga eman ondoren alde egiten du presaka, urduri. Kamelloak lehen zegoen moduan paretaren kontra jarraitzen du). (Oihala behera)

Osagarriak

- Goilara bat (metalezkoa)
- Hautsak 0'1 g.
- Limoi erdi bat
- Xiringa bat
- Pizkailua
- Goma

Goilara angulu horizontalean ipini eta limoiz bete. Ondoren hautsak disolba itzazu bertan pizkailuarekin berotuz. Irakiten hasten den mementuan

xiringa sustantziarekin bete. Kontutan izan behar da xiringa modu egokian desinfektatu behar dela erosi berria bada ere.

Goma besoan, sorbalda eta ukalondoaren artean, gogor estutu odola zainetatik igarotzea eragotziz. Zain egoki bat aukera ezazu, xiringaren orratza sartu eta enboloa, zanpatu baino lehen, pixka bat tiratu odola xiringaren tuboan sartzeko, odola sustantziarekin nahas dadin. Segidan, enboloa zanpatu poliki-poliki guztia zainetan sartu arte...

Gurdi zoriontsu baten dizdira egiten da hortzemugaren jabe eta nire begiek irrifar egiten diote adio gozoari.

Indar neurriezin batek saiatzera bultzatzen nau. Nire indargabeko gorputza zuzentzen duten atzapparretatik ihes egiten saiatzera, nire izatea betirako utziz.

Metamorfosia erraza da ia atsegin, eta sentitzen dut, sentitzen dut inoiz baino gehiago ongietorriaren sentsazioa Paradisuaren bihotzean gerizatzen nauena.

Gustora sentitzen naiz bakean nire animarekin. Aingerua naiz, hego zuriak.

Karmele

Jantzi Konponketa

Tel.: 943 64 50 64

Arreglos en prendas de:
Cuero • Ante • Punto • Tela
REFORMAS • ADAPTACIONES

Juan Laborda, 2 bajo
20280 Hondarribia
Alde Zaharra

Susperregi

ARTE-GALERIA

ERAKUSKETA KOLEKTIBOA

SAN PEDRO, 1
TEL. 943 - 64 25 56
FAX 943 - 64 71 16
20280 HONDARRIBIA

**ETXEBERRIA JAUNA?
ERTZAINZATIK DEI EGITEN DIZUET
JAKINARAZTEKO ZUEN SEME MIKEL,
ZUEN SEMEA**

...hegoak hazitzen hasi zaizkizu, luma zabal zuriak haizearekin jolastean ari dira. Jainko erbesteratu batek mundu ilun honetara bidalitako gidaria zara. Argia erakutsi behar diozu munduari, bidea, zoriontasuna helburu duen bidea argitu behar duzu. Horretarako izan zara ekarria mundura orain arte horrelakorik ez zenekien arren.

Arima gabeko jendea besterik ez duzu ikusten, begietara begiratzen diozu andre gizen bati eta ezerezak barnea hartu diola dakusazu. Motel, oso motel ibiltzen da jendea kaleetan zehar, ilusioa galdu dutelako, esperantzaren argia ezagutzen ez dutelako...

**ZAPATA DENDA TXIKI BAT
LAPURTU ONDOREN IHESARI EMAN
ZION ETA USTE DUGU DROGA
EROSTEKO ERABILI ZUELA**

...neoprenozko traje orlegi bat daramazu soinean bi zirrikiturekin bizkarrean non bertatik hego zuri ederrak ateratzen zaizkizun. Arriskua somatzen duzu zoko zikin guztien iluntasunetik etengabe zuri so, zu zelatatzen. Gaizkiak badaki bere erreinuan zaudela, jaio zinenetik, eta orain arte zure atzetik ibili da zu noiz harrapatu zain. Bat-batean bi zaldun, gaizkiaren bi zaldun beren kasko gorri dizdiratsuekin eta likrazko traje gorri-beltzekin kale kantoietik agertu dira zu harrapatu nahiean. Azkenean erabaki du gaizkiak zu erasotzea, zurekin behin betiko akabatzea. Oraindik ez zaudete prest zure indarrak gaizkiarekin neurtzeko. Ihes egin beharko duzu zaldun gorrietatik...

**GURE AJENTEAK AURKITU
EGIN ZUTEN BAINA IHESARI
EMAN ZION**

...zure abiadura supersonikoa erabiltzen duzu azkarrago joateko baina zaldun gorriek ere badituzte botere ilunak. Goizegi da oraindik hegoak erabiltzen hasteko. Ibai beltza zure aurrean eta alde batetik bestera ziztu bizian etsaiaren ibilgailu ofentsiboak beren foko zuriekin zu bertatik iragatea galarazi nahian. Ezin duzu atzera egin, ordea, geldituz gero zureak egin du. Gurutzatzen hasten zaren mementuan alarma guztiek zure presentziaren abisua pasatzen dute. Eskuintetik tanke beldurgarri bat etortzen zaizu gainera izugarrizko burrunbada sortuaz baina zure erreflexu supersonikoeekin bere erasoa ekiditea lortzen duzu. Kostako zaie zu harrapatzea, ez duzu hain errez amore emango, ez...

**ERREPIDE BAT GURUTZATU
ZUEN KOTXE GUZTIAK ZIZTU
BIZIAN PASATZEN ARI ZIRENEAN
ETA KAMIOI BATEK IA HARRAPATU**

...kaka zaharra, gainean dituzu beren hizkuntza ustelaz oihuak askatzen. Haietako bat herensuge bihurtzen ari da, bi buruko herensuge erraldoi gorri bat ahotik su gorria dariola. Belarriak nola hazten zaizkion ikus dezakezu, ahotsa nola aldatzen, hortzak agertzen eta benetako argiaren gidaria izan arren, beldurra sentitzen duzu. Irtenbideren bat aurkitu beharko duzu laster edo zurek egin du. Hegoak! Oraindik ez daude guztiz osaturik, baina agian zure irtenbide bakarra izango dira. Saiatu beharrean aurkitzen zara. Indarrez arras beterik aurkitzen duzu arima. Zure Jainkoak bere gotorlekutik bere botereak bidaltzen dizkizu bakarrik ez zarela aurkitzen senti dezazun. Saiatu! Hegan egin! Zabaldu zure hego zuriak eta hegan egin askatasunaren usoaren antzera infinitoa gurutzatu arte, ortzemuga eskutetan izan arte eta izkuta zaitez eguzkiaren gordelekuan indarrak berreskuratu arte. Haizea senti dezakezu zure aurpegia laztantzen, askatasunaren sentsazioa. Atzean geratu dira zalduna eta bere herensugea zure ihesari so. Azala guztiz pinportu zaizu sentitzen atseginen ondorioz. Jainkoen boterea senti dezakezu zainetatik zabaltzen eta gorpuzta flotatzen, haizearekin dantza erotiko bat osatzen sentitzen duzu, lurraren gogortasunetik erbesteturik. Atsegina, haizea, boterea, argia, askatasuna...

**ETA AZKENIK HAMAR METROKO
ALTUERATIK SALTO EGIN ZUEN
INONGO BELDURRIK GABE.
SENTITZEN DUT.**

IMANOL CARBALLO

**BORDARI LEHIAKETA B. MAILAN
LEHEN SARIA**

ORTZADARREKO POEMAK

*Euria eguzkiaren konkistan doa
haizearen geletako hormak zarrastatuz,
ezkontza faltsuaren erretratuan
mila kolore irudikatuz,
non kolore bakoitzak, poema bat
zizelatu nahi izan duen
eternitatearen harlauzan...*

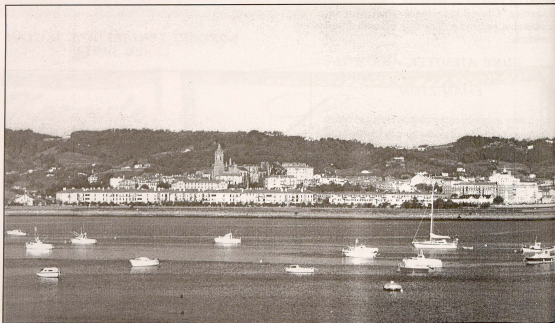
Gorritz
margotuko balira ezpainak
ahapeko solas isiletan,
karmina
joku zikinen salataria litzateke
pasio gauen zirkuluan.

Sartaldetik
kobrezko morerik agertuko ez balitz,
Grisez
estaliak leudeke ilunabarrak
eta monotoniaeren birikak,
graffiti anonimoetako sugerentzia husalek
puztuko lituzkete.
Gauaren ezlandak
Urdinez
biluztuko balu ortzea
eta nik
Beltzez

izkiriutuko banitu
arrats malenkoniatsuen kronikak,
koloreak poesiatan urturik
imaginazioak ortzadar bat irudikatuko luke
errealitatearen naufragioan.

POEMA GORRIA

Hamasei urte dauzkan
eta ziutateko karrika jendetsuetan
ortozik pasiatzen dun hire txakurra
nobela arrosetan soa erratuz.
ez al haiz ohartzen?
Mila eta bat izarretako pasio gauak
pelikula pornografikoak ezkutuan ikusiz
neskatxa birjinen bular margulekin
imaginazioan itsaskatzen zen
lizun batek asmatu zitian.
Ez hezan malko bat gehiago isuri,
ez hitzan pelikula erromantikoetako fotogramak
oroiminean plajiatu
Utzi hiezaion brisarari orbelarekin eroan ditzan
xukatu
Hire azken malkoan eta galdeion bizitzari
ea zergatik deitoratu hintuen
ametsak merke saltzen zizkian
gauerdiko balada gozo horrekin.

POEMA URDINA

Errekasto bat zetorkidan burura
 elurrak zurez mendiskak jazten ditiane
 etxeto bat magalaren gonapean
 errekaetoaren altzoan
 Eta udaberriko ihintzak elikatzen zidan
 izi poza,
 Bere transparentzia naturalaz hain hozkirri
 blaitzen ditiane
 goiztirriaren adats arlanztuak
 Orrazten ditiane
 haizearen erritmora belazeak.

Menturaz bihar
 lipar batez besarkatuko ditin zeruak
 hodei grisak
 Mugagabea dirudien espazio hutsa
 zedarrituz.

Menturaz bihar
 errekaeto bat etorriko zaidan burura
 urdin irudikatuko ditinat urdin
 Jainkozko mundu honetako paisaia bukolikoak
 eta ilargiak izarrak milikatzen ditiatenean
 soka bat artizarrean eskegita
 balent urkatuko dinat ene burua.

Haatik, txiki sentituko naun unibertsoaren ohasian.

POEMA GRISA

Nehoz,
 erresuna sofrituen harresiak
 deuseztu zitian gudaria haiz
 bizitzaren ezinbesteko iraultzan
 baina gaurkoan,
 doluminaren medailaz kondekoratua izan haizen hori,
 burua makur eta kaiera ximurtu bat lagun
 sartu haiz autobusean.

Begi malkotuen lausoan,
 orriak tirokaturen dituk kalte arinak eraginez
 etsipena monotoniaren bastioietara garraiatzen dian
 gurditxoan
 Eta paper larutuan izkirituriko
 poemak blaituz
 desamorioaren letretan bidaiatuz
 tristezia ezin garaituz
 eserlekutik altxako haiz
 hire gorputz irmoak aintortzen ez dian
 baldarkeriarekin.

Itxura gogorrean trajeaturik burua makur
 zeharkaturen dituk karrikarik goibelenak
 pausajerik motelenean.

Hiri, indartsua izaten erakutsi diate
 baina hik, bakardadean negar egiten ikasi duk

Bada ortzadarraren hegatsean
 poemaz hegaldatu dezakeen kolorerik
 bada betierekotsunaren ezipainetatik
 pasioa isurtzen duen maitalerik
 bada ahaltsuaren zementuzko murrailak
 suntsi ezin ditzakeen beldurrik
 bada logika matematikoaren ausentzia
 bakardadeak gauerdian konposatzen duen bluesik
 bada papereratu ezin daitekeen poema melodikorik

Bada ortzadarraren hegatsean
 itzuli ez dudan pekatutik
 ahaztu dudan iradokizunik
 eta bada kristalezko begien aintziran
 islatzen den poema gardenik.

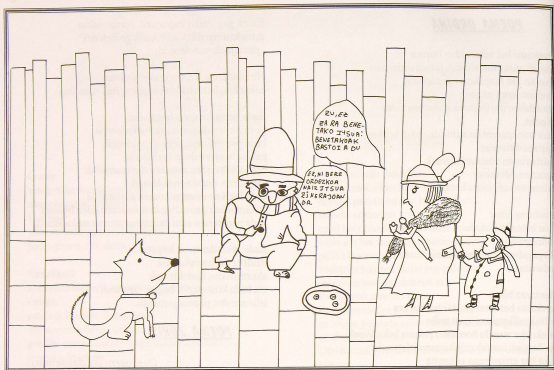
POEMA ZURIA

...Desagertu da dagoeneko
 ezkontza faltsu honen itxurakeria.

MIREN SALABERRIA

**BORDARI LEHIAKETA B. MAILAN
 LEHEN SARIA**

Irudietan daukazuen marrazki honek merezitako saria jaso zuen «Euskal Txiste Grafikoen VII Lehiaketan». «Itsu Gezurtia» du izena, eta bere egileak Andoni Arrambide eta Oinatz Kanpandegi izan dira. Hain gazteak izanik horrelako marrazkiak egiteak badu meriturik. Datozen aleetan aurkeztutako zenbait lan publikatuko ditugu, zer nolako maila handia egon den ikusteko. Oraingo honetan bi garaile hauei zorionak eman beharrean gaude.

MARIÑEL

BURDINDEGIA - FERRETERIA

MENAJE - INDUSTRIAL
TORNILLERIA INOX.
ELEKTRIZITATEA
GILTZEN KOPIAK

Bernat Etxepare, 12 - Tel.: 943 64 17 88
20280 HONDARRIBIA

ENARA
INMOBILIARIA

San Pedro, 4 - beheia - Tel.: 943 64 39 72
HONDARRIBIA - Tel. Y Fax 943 64 54 38

eukeni
optika

- * BEGIEI AZTERKETA
- * KONTAKTUZKO LENTEAK
- * BEGIEI ENTRENAMENDUA
- * GRADUAZIOA, KONTROLA ETA BERRIKUSKETA
- * PRESIO INTRAOKULARREN AZTERKETA

San Pedro, 57 - Tel.: 943 64 38 06

HIES-ARI BURUZKO INFORMAZIO TELEFONOA

943 41 27 27

<http://www.euskadi.net/sida>

Eusko Jaurlaritzako Osasun saila

Argibide gehiago:

944 160 055 (Bilbo) Bizkaiko HIESaren aurkako Batzorde Hiritarra
 945 257 766 (Gasteiz) Arabako HIESaren aurkako Batzorde Hiritarra
 943 472 036 (Donostia) Gipuzkoako HIESaren aurkako Elkarre Hiritarra
 943 493 544 (Oñati) Harri-Beltza Oñatungo HIESaren aurkako Elkarre
 944 221 240 (Bilbo) T4. HIESaren kontra Batzorde Hiritarra
 946 179 171 (Bermeo) Txo Hiesa
 943 792 699 (Arrasate) Hies Ekimena

HERNANIKO JOXE LEGARRETA VIII. BERTSO PAPER LEHIAKETA

Antolatu: Hernaniko Udala.

Betebehar: Hiru maila:

*14 urte arte.

*15 eta 18 urte bitartekoentzat.

*19 urte baino gehiagoentzat.

Epea: 1999ko Otsailak 25

«GORPUTZ IRUDIA ETA OSASUNA» MAHAINGURUAK:

Gaia: «Gorputz irudia eta elikaduraren arazoak»

Lekua: Donostiako Udalako Pleno Aretoan.

Eguna eta ordua: Martxoak 16. Arratsaldeko 19:30tan

Gaia: «Famili anorexiko eta bulimikoak, disziplinantzko tratamendua».

Lekua: Donostiako Udalako Pleno Aretoan.

Eguna eta ordua: Martxoak 23. Arratsaldeko 19:30tan.

Kale Nagusia, 7 - Tfna. 943 644 752 - 20280 HONDARRIBIA
 E-mail: juvenil.hondarribia@udal.gipuzkoa.net

AURKITU 22 IZEN SASKIBALOIARI BURUZ

A	T	E	K	A	K	R	A	M	S	A	S	Z	S
S	S	E	T	O	B	E	R	R	E	D	L	A	A
J	A	U	L	K	I	S	A	T	K	J	S	T	S
O	S	A	R	E	A	R	T	N	O	K	I	E	K
K	E	S	A	S	T	A	N	K	I	U	O	K	I
A	G	I	K	S	E	B	A	B	Z	S	L	N	R
L	I	I	N	A	S	L	A	T	R	S	A	I	A
A	Z	K	B	N	E	L	A	T	I	T	B	D	T
R	I	I	A	K	O	I	N	A	R	R	I	R	Z
I	O	X	U	I	L	A	S	P	I	O	K	E	A
E	K	T	L	D	E	N	B	O	R	A	S	B	I
N	S	A	S	U	T	A	R	I	K	S	A	S	L
X	R	A	Z	T	N	U	G	A	L	T	S	A	E
I	E	L	I	A	Z	T	A	N	E	R	T	N	E

Estibalitz de la Fuente

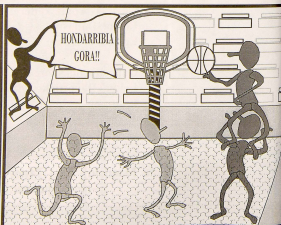
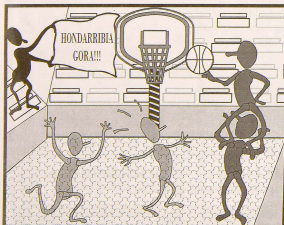
A...E
T...I
S...I
A...I
U...I
A...I
B...I
O...I
S...O
D...A
J...U
E...E
L...A
M...A
S...U
B...A
S...I
J...N
K...O
S...E
E...E
S...I

*Bakoitzak sei anaitxo ditu
eta egun bateko bizia,
bat jaio eta hiltzen da bestea,
horrela pasatzen zaigu. ?*

Aita ahondiarene semea
hamarika heba-arreba
egutegian naukazu
udan eta neguan
udanzen edo udaberrian
nahi duzun orrian.

**Zazpi anaietatik
nagiena naiz ni,
beti daukat jai
beti nago alai.**

10 DESBERDINTASUNAK TOPATU

ZENBAIT TELEFONO INTERESGARRI

Gure Herrian:

Udaletxea: 943 64 43 00
Parrokia: 943 642685
Itsas-Etxea: 943 640059
Arrantzaleen Kofradia: 943 641134
Kasino Zaharra: 943 644704
Hospital Komarkala: 943 614600
Suhiltzaileak: 943 630186
Correos: 943 641204
Euskaltgia: 943 641216
Gurutze Gorria: 943 641727
D.Y.A.: 943 640035
Hondartza Kiroldegia: 943 647137
Bake Epaitegia: 943 643091
Gazte Informazio Bulegoa: 943 644752
Turismo Bulegoa: 943 645458
Liburutegia: 943 641430
Taxiak: 943 641256
Radio Taxi: 943 633303
Hilerria: 943 642082

Autobusak

Interbus: 943 641302
AUIFSA : 943 633145
(Irun-Hondarribia)
PESA: 902 101210
Turytrans: 943 462360 /
/ 94 4210363
La Baztanesa: 948 580129
(Hondarribia-Elizondo-Iruñea)
La Estellesa: 943 470115
(Irun, Donostia, Lizarra,
Logroño)
Bidasotarra: 948 225951
(Irun, Donostia, Iruña)

Trenak:

Eusko Tren: 94 4339500 // 94 3450131
RENFE: 943 616708 // 943 283089
SNCF: 36353535 // 59501919
Irungo Tren Geltokia: 943 616708

Hegazkinak:

Sondikako Aireportua: 94 4869301
Miarritzeko Aireportua: 59438383
Forondako Aireportua: 945 163500
Hondarribiko Aireportua: 943 668500
Noain-eko Aireportua: 948 168700

NOLA ALDATU DEN GURE HERRIA

skotan entzun izan diegu gure guraso edo aiton-amonei esaldi hau. Askok ere pentsatzen dute helduen hitzegiteko modu bat dela, baina argazki hau ikusita berehala ohartzen gara ez dela horrela, eta egi osoa esaten dutela Hondarribia asko aldatu dela esaten dutenean.

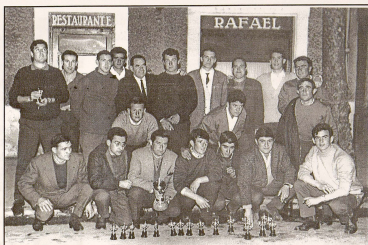
Irudi hau mende honen bigarren hamarkadan kokatu daiteke. Ez dago data zehatzik, baina artxiboan dauden beste argazki askoren data kontutuan hartuta, inguru hortan kokatu daiteke hau ere.

Ikus daitekeenez, Harresilanda kalearen irudi bat da. Santa Maria atera satzeko dagoen maldatik ateratakoea da, eta ezker zein eskuinean eman diran aldaketa handiak soma daitezke lehen begirada laburbatean. Eskuin aldean, orain Gernikako Arbola plaza dena, eta garai batean frontoi bat izan zena ikus dezakegu. Fondo bezala, Biteriko eskolak ikusten dira ere. Errepideak eta berebilak edukitako aldaketei buruz komentariarik ez egitea hobe da, bakoitzak bere ondorioak atera ditzan.

ZEINTZUK DIRA ARGAZKIKO KIROLARI HAUEK?

Gogoratuko duzuen bezala azken alean, San Nikolas kalean dagoen etxe edo jauregi baten irudia agertu genuen, eta bere izena zein den esatea eskatzen zen. Atean inongo izenik agertzen ez zenez, bazirudien etzirela asmatzaile askorik egongo, baina gure usteak erdia ustel. Gutun asko jaso ditugu, eta denek erantzun zuzena eman digute: «Casa Olazabal-Vedruna» hain zuzen ere. Datu hau ez dakitenentzat, garai batean askoz dotoreagoa zen etxe hau eskola bat izan zen, «Hijas de la Cruz» ikastetxea hain zuzen ere. Hemen ikasten zuten ikasleak, neskak, gero pasa ziren gaur egun San Jose Ikastetxea denera.

Zozketa egin eta gero, lehiaketaren garailea **Ainhoa Ceberio Loinaz** irten da, eta berari dagokio bi personentzat prestatuta dagoen afaria, Beko-Errota jatetxean.

Ale hontako argazkia ikus dezakezuenek kirolarien argazkia da. Bertan agertzen direnak oso pertsona ezagunak dira, eta guztien izenak eskatzen dizkizuegu. Hogei direnez gero, eta batzuentzat zaila gerta daitekenez, bost oker onartuko ditugu. Beraz, hogeitik hamabosten izena ematea da zuen lana. Erantzunak edukitzean, gutunak Udala Euskara Azpibatxordera bidal ditzazkezu martxoaren 15-a baino lehen.

**SAGARDOTEGIA
JATETXEA**

BEKO-ERROTA

JAIZUBIA
Tel.: 943 64 31 94
20280 HONDARRIBIA

Horra hor goian errota
irina pur pur ihota
ondo jan eta edan paketsu ta alai
hor duzue Beko - Errota.

MARTXOAREN 1ETIK 31 ARTE

CAPRICORNIO: Badirudi zoritxarra zure atzetik dabilela azken aldiotan. Zer egin daitekeen horren aurrean? Sorgin bat bisitatzea zenuke egokiena, horrela zure zoritxar hori beste bati pasatzeko aukera izango zenuke eta.

AQUARIUS: Hi gogorra haiz! Egun hauetan egin duen hotza kontutan hartuta, galtza motzetan ezin da etxetik atera, eta horregatik harrapatzen dituzu katarro hoiek. Badirudi hotzak bukatzen ari direla, baina datorren urterako kontu eduki.

PISCIS: Zer moduz kirol pixka bat egingo bazenu? Atzekaldea handitzen ari zaizu, eta horrek pareja aurkitzea eragotziko dizu. Bizitza guztia neskazahar izan nahi al duzu? Kai berrira joan korrika egitera, mesedez!

ARIES: Pelikula gehiegi ikusten dituzu telebistan, eta gero pertsonaia hoiek imitatzen hasten zara. Kasu batzutan onerako izan daiteke, baina beste zenbaitetan gauza nahiko oker irten daiteke. Telebista ikusi beharrean liburu bat irakurriko bazenu, hainbat eta hobe.

TAURUS: Hilabete ona izan daiteke hau zuretzat. Lan aldetik nahiko ongi zabilta, eta loterian jokatu dezakezu, diru kantitate handi bat tokatuko baita datozen asteetan gure inguruetan. Hala ere, ez daukazun guztia gastatu hortan.

GEMINIS: Ikasketak ez dihoaz oso ongi, eta gainera badirudi etzarela asko saiatzen. Txuletak egitea ongi dago, baina bere neurrian. Askok egin ezker, urteen poderioz konturatuko zara ez duzula ezer ikasi, eta ez duzu inongo kulturarik edukiko.

CANCER: Etxean atseginagoa izatea etzen batere gaizki egongo. Egun osoa etxetik kanpo eman ondoren, egin zenezakeen gutxiena etxean irrifarre bat botatzea da, eta ez beti iskanbilak sortu. Laister parasio batean bihurtuko zara.

LEO: Noiz izan zen dutxa hartu zenuen azken hilabetea? Itxura zikin eta desastroso horrekin ezin duzu inora joan. Etxean ez al dizute ezer esaten, zutaz nazkatu direlako. Baina ispilu batean begiratuko bazina hainbat eta hobe.

VIRGO: Kotxeko karneta baldiz baduzu, lasai ibili errepidean, kalean zehar ero asko baitabil. Onena autobusa hartzea da, baina kontutan hartzekoa da ere gure herriko autobusek ez dutela ordutegia behar bezala betetzen.

LIBRA: Gaueko bizitza asko gustatzen zaizu, eta horrek bere alderdi ona eta txarra dauka. Bide horretatik jarraituta, agian hurrengo milaurtekoa baino lehen neska aurkituko duzu. Bien bitartean, hainbeste garagardo eranda, tripa ederra edukiko duzu laister.

SCORPIO: Askotan joaten zen gimnasia kirola egitera. Izatez gauza ona da hori, baina ez da hain ona edozein pisu altxatzen badituzu. Kontu eduki, amorfo geratu zaitzake eta. Dakienari galdetu nahi egiten den.

SAGITARIO: Umore txarrean altxatzen zara egunero ohetik, eta zure ingurukoek jasan behar dute hori. Noizbait aspertu egingo dira zuretzat, eta orduan berandua izango da atzera egiteko. Apur bat lasaitzea ondo egongo litzateke.

JAIO TZAK: ABENDUA

- 1ean:** Maria Camello Lekuona
Gurasoak: Emilio eta Mª Carmen
- 2an:** Eñaut Estomba Aginagalde
Gurasoak: Juan Carlos eta Mª Jose
- 3an:** Hugo Porres Luquin
Gurasoak: Juan Miguel eta Mª Puy
- 8an:** Amalia Gonzalez Sein
Gurasoak: Ignacio eta Mª Dolores
- 8an:** Ainhoa Alkain Kintana
Gurasoak: Gregorio eta Miren Nekane
- 12an:** Eider Gonzalez Salaberria
Gurasoak: Francisco eta Begonia
- 17an:** Mikaela Apalategi Salaberria
Gurasoak: Fco. Javier eta Mª Jose
- 24an:** Iñaki Andoni Hernandez Duero
Gurasoak: Ignacio eta Mª Carmen
- 25ean:** Itsaso Albizu Urkizu
Gurasoak: Jon eta Inmaculada

18an: Imanol Etxabe Iturzaeta, Hondarribikoa
eta Milagros Anzisar Arozena, Irungoa

18an: Joseba Xabier Tife Susperregi, Hondarribikoa
eta Maite Arregi Martinez, Irungoa

19an: Juan Odriozola Sebastian, Donostikoa
eta Francisca Martinez del Valle, Hondarribikoa

26an: Mikel Kortazar Arruiz, Irungoa
eta Nuria Veiga Sistiaga, Hondarribikoa

HERIOTZAK: URRIAN

5ean: Miguel Ugarte Mendizabal, 80 urtekoa
Jaizubian

5ean: Maximina Sorondo Lapitz, 80 urtekoa
Arrantzale auzoa

6an: Cristina Martin Gámez, 33 urtekoa
Kosta auzoa

8an: Jose Aranburu Ijorra, 68 urtekoa
Amute auzoa

13an: Jose Lasaga Lasaga, 74 urtekoa
Santiago kalea

21ean: Amelia Ruiz de Galarreta Garcia, 89 urtekoa
Rio Bidasoa pasealekua

24an: Susana Gomez Rodriguez, 90 urtekoa
San Gabriel Egoitza

27an: Maria Zapirain Lizarazu, 85 urtekoa
San Gabriel Egoitza

30ean: Antonio Alonso Dalama, 65 urtekoa
Iosu Langille kalea

EZKONTZAK: ABENDUA

12an: Jon Amutxategi Mugika, Hondarribikoa
eta Irene Insausti Jauregi, Hondarribikoa

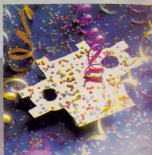
12an: Jose Ramon Goikoetxea Lamuskain, Hondarribikoa
eta Mª Jose Beltran Zapirain, Irungoa

Kirolean.

Enpresetan.

Jaietan.

Kulturan.

Osasunean.

Aisialdian.

KUTXAREN

IRABAZIAK NONAHI

DIRA AGERI.